

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Budgeten 2010

Hur ska det gå för Östtimor? Det är en fråga som Larry Teo från Singaporetidningen *The Straits Times* ställer sig efter ett besök i landet. Du kan läsa en översättning av hans hela artikel på vår webbplats som en notis från den 19 januari.

Ska Östtimor bli ytterligare en turboladdad sydostasiatisk ekonomi i vardande?

Eller bli fångat i södra Stilla havets dåsighet?

Eller en latinsk kvarleva med lika tycke för påven och Che Guevaras likar?

Östtimor kan bli ett av dessa eller allt på en gång.

Besvarar 2010-års budget frågorna?

Den 17 november 2009 började behandlingen av regeringens förslag till statsbudget för år 2010. Det finns ett omfattande material runt förslaget och det är inte möjligt att översätta mer än en bråkdel av detta. Ur Gusmãos tal i parlamentet vid presentationen av budgetförslaget har vi bara tagit några få citat och siffror.

"Adjö konflikt, välkommen utveckling! Det är vårt motto, särskilt i ett år, när vi firar ett av de viktigaste datumen i vår senare historia - ögonblicket när vi, i en anda av sammanhållning, solidaritet och mod, röstade för att vår nation skulle bli självständig." ...

Fortsättning på sidan 10

Fortsättning från sidan 3

"Priserna på varor och basvaror föll dramatiskt, priset på olja föll från ett högsta pris på 145 dollar per fat i juli 2008 till 30 dollar per fat i december 2008. Detta massiva prisfall har påverkat våra oljeinkomster 2009. ... det sjunkande värdet på USA-dollar påverkat värdet av vår oljefond, som huvudsakligen består av amerikanska statsobligationer." ...

"Mellan 2002 och 2006 var vår ekonomi dålig och vi hade negativ tillväxt. Extrem fattigdom ökade i Östtimor från 38% av befolkningen 2001 till 49% 2007." ...

"Regeringen ger vårt folk värdighet genom pensioner till veteraner liksom till våra äldre och sårbara medborgare. 2009 kostade pensionerna 38 miljoner dollar och 2010 kommer de att kosta 52 miljoner och stödja ännu fler timoreser." ...

"Ibland räcker ord inte till, så låt mig ge några siffror. 2008 var vår ekonomiska tillväxt den näst högsta i världen med över 12%. Denna positiva utveckling fortsatte 2009 med en prognostiserad tillväxt mellan 7 och 8%. Och vi vet att vi behöver vidmakthålla en årlig tillväxt på åtminstone 8% för att lyfta vårt folk ur fattigdom."

"Ett starkt mått på den privata utvecklingen är att inkomsten av företagsskatten ökade med 50% mellan 2007 och 2008 - trots skattesänkningen som genomfördes i mitten av 2008." ...

"2008 var regeringens utgifter 439,9 miljoner dollar. Och till och med den 17 november i år hade regeringen gjort av med 478,1 miljoner. Det visar den växande professionalismen och våra anställdas ökade kapacitet att säkra att i budgeten avsatta medel blir till effektivt

till folket levererade tjänster." ...

"Budgetprognosen för 2010 förutser den östtimoresiska statens totala utgifter till 637 miljoner dollar."

"Det är en minskning med 44 miljoner, eller 6,9%, från 2009-års budget. Det beror på en engångskostnad i budgeten för 2009 för F-FDTL:s patrullbåtar, vilka kommer att övervaka våra territorialvatten och bekämpa olagligt fiske, samt kostnaderna för det framgångsrika återvändandet av internflyktingarna." ...

"2010 kommer utgifterna för den offentliga sektorns löner att förbli stabila med en ökning från 94 miljoner 2009 till 98 miljoner 2010. Denna lilla ändring kommer av en löneökning på 8% inom utbildningsväsendet med införandet av nya karriärvägar för att förbättra kvaliteten på lärandet.

Utgifterna för varor och tjänster kommer att sjunka från 247 miljoner 2009 till 208 miljoner 2010 med en minskning på 23 miljoner av kostnaden för risimport.

De mindre investeringarna kommer att minska från 38,1 miljoner 2009 till 29 miljoner 2010. Detta beror till största delen på en minskning av bilinköpen och inköpen av traktorer för jordbruket i och med att regeringen byter sitt fokus till att förbättra och utöka odlingstekniker och produktivitet.

Ytterligare 10 miljoner kommer emellertid att ställas till förfogande för tung utrustning för att bistå regeringens infrastrukturprojekt.

Viktigt är att regeringen fortsätter sina investeringar i infrastruktur med att avsätta 216,8 miljoner för investeringar. Det kommer att finansiera ett brett program med offentliga arbeten på vägar, broar, kraft, vatten ut-

bildning och hälsoprojekt.” ...

”Den uppskattade bärkraftiga inkomsten, som utgör 3% av våra oljetillgångar, prognostiseras för närvarande till 502 miljoner dollar för 2010. I slutet av året förväntas oljefonden vara 5,27 miljarder dollar och i slutet av 2010 förväntas den ha ett värde av 6,16 miljarder.” ...

”2010-års budget tar upp 217 miljoner för investeringar som omfattar:

- 73 miljoner för väg- och broprojekt

- 68 miljoner för elektricitet och kraft
- 11 miljoner för projekt för rent vatten
- 10 miljoner för bygge och reparationer av skolor
- 10 miljoner för sjukvårdsinrättningar
- 7,7 miljoner till turismprojekt och kooperativ
- 2,2 miljoner för rättsvårdande inrättningar, särskilt på landsbygden
- 2,9 miljoner för projekt att förbättra jordbrukets produktivitet.” ...

Tommy Pollák